

Informatie-uitwisselingsprotocol OPTA – KLPD/DNR

Partijen,

Het college van de Onafhankelijke Post- en Telecommunicatieautoriteit, ten deze vertegenwoordigd door de voorzitter de heer mr. C.A. Fonteijn, verder te noemen OPTA;

en

het Korps landelijke politiediensten, ten deze vertegenwoordigd door het wnd diensthoofd Dienst Nationale recherche de heer R.P.G. Heuff MSM, verder te noemen KLPD/DNR;

hebben het onderstaande overwogen

- I. De groeiende bedreiging door verspreiding van ongevraagde schadelijke software zoals spyware, adware, worms, virussen, Trojaanse paarden en dialers (hierna: Malware) op de internetveiligheid en het economisch belang van een goed functionerend internet, noodzaakt tot een efficiënte aanpak van deze vorm van computercriminaliteit.
- II. De mogelijke samenloop van opsporingsbevoegdheden van het KLPD/DNR en de onderzoeksbevoegdheden van het college van OPTA bij de aanpak van Malware noodzaakt tot coördinatie van de aanpak van genoemd fenomeen en tot informatie-uitwisseling tussen beide instanties, voor zover dit noodzakelijk is in het belang van en ten behoeve van de aan ieder der organisaties opgedragen taak.
- III. Het college van OPTA en het KLPD/DNR sluiten met dit Informatie-uitwisselingsprotocol aan bij de brief van staatssecretaris Van Gennip van Economische Zaken waarin een opdracht tot samenwerking voor handhavers van computercriminaliteit wordt gegeven.¹
- IV. Het college van OPTA is als toezichthouder ingevolge de Telecommunicatiewet (hierna: Tw) belast met het houden van toezicht op de naleving van het bij of krachtens de Tw bepaalde.
- V. Het college van OPTA is op grond van artikel 15.1, derde lid, juncto 15.2, tweede lid, en 15.4 van de Tw bevoegd om bestuursrechtelijk op te treden - door middel van een last onder dwangsom, respectievelijk een bestuurlijke boete - tegen de niet naleving van het bij of krachtens de Tw bepaalde.
- VI. Op grond van artikel 4.1 van het Besluit Universele Dienstverlening en Eindgebruikersbelangen is de verspreiding van Malware niet toegestaan.
- VII. Op grond van artikel 2 van de Politiewet is het KLPD/DNR bevoegd tot opsporing van strafbare feiten.
- VIII. De verspreiding van Malware is strafbaar voor zover dergelijke handelingen vallen onder de strafbaarstelling ingevolge de artikelen 138a, 138b, 161sexies en 161septies, 350a en 350b van het Wetboek van Strafrecht.

---

¹ Zie het persbericht van het Ministerie van Economische Zaken van 18 mei 2006, (<http://www.ez.nl/content.jsp?objectid=146132&rid=140374>).

- IX. Op grond van artikel 15.4, zesde en zevende lid, van de Tw vervalt de bevoegdheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete in het geval strafvervolging is ingesteld en het onderzoek ter rechtzitting een aanvang heeft genomen, respectievelijk vervalt de bevoegdheid tot strafvervolging in het geval gebruik is gemaakt van de mogelijkheid om een bestuurlijke boete op te leggen.
- X. Dit Informatie-uitwisselingsprotocol behelst de formele vastlegging van de afspraken tussen het college van OPTA en het KLPD/DNR met betrekking tot de coördinatie, samenwerking en informatie-uitwisseling tussen beide instanties ten behoeve van de aanpak van Malware.

Juridisch kader informatie-uitwisseling

De mogelijkheid van informatie-uitwisseling wordt bepaald door de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het college van OPTA en het KLPD/DNR.

Bevoegdheid college van OPTA uitwisseling informatie

Op basis van artikel 24 van de Wet OPTA en artikel 8 sub e van de Wet bescherming persoonsgegevens is het college van OPTA bevoegd informatie met het KLPD/DNR uit te wisselen. Voorwaarde voor deze informatie-uitwisseling is wel dat de te verstrekken informatie betrekking heeft op de uitvoering van taken die verband houden met het toezicht op de naleving van de Tw. Tevens dient de informatie enkel en alleen te worden gebruikt voor het doel waarvoor deze wordt verstrekt. Strikte vertrouwelijkheid dient hierbij in acht te worden genomen. Indien de informatie persoonsgegevens omvat, is het college van OPTA verantwoordelijk voor verstrekking van deze gegevens overeenkomstig het bij of krachtens de Wet bescherming persoonsgegevens bepaalde.

Bevoegdheid KLPD/DNR uitwisseling informatie

De mogelijkheid voor het KLPD/DNR om persoonsgegevens uit te wisselen met andere instanties wordt beheerst door de Wet politieregisters en het Besluit politieregisters. De Wet politieregisters en het Besluit politieregisters hanteren een gesloten verstrekkingenregime. Dit houdt in dat het KLPD/DNR persoonsgegevens slechts mag verstrekken aan in voornoemde wet- en regelgeving specifiek benoemde categorieën van ontvangers en alleen in de gevallen en onder de voorwaarden die bij voornoemde wet en voornoemd besluit worden aangegeven. Het college van OPTA is in beginsel geen instantie die op grond van de Wet politieregisters en het Besluit politieregisters bevoegd is persoonsgegevens te ontvangen.

Artikel 30 van de Wet politieregisters voorziet evenwel in de mogelijkheid om in bijzondere gevallen persoonsgegevens te verstrekken aan anderen dan diegenen die onder het gesloten verstrekkingenregime vallen. De voorwaarden waarin in deze bijzondere gevallen moet worden voldaan zijn:

- De verstrekking is noodzakelijk ter uitoefening van de politietaak, waarbij de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit in acht worden genomen.
- De ontvangende partij is verplicht tot geheimhouding van de gegevens, behoudens voor zover hiervan kan worden afgeweken op grond van het bepaalde in artikel 30 van de Wet politieregisters.

Artikel 30 van de Wet politieregisters voorziet niet in structurele gegevensuitwisseling, zodat per verstrekking getoetst dient te worden of aan genoemde voorwaarden is voldaan

Bevoegdheid KLPD/DNR uitwisseling algemene informatie

Het uitwisselen van algemene informatie die geen persoonsgegevens omvat is mogelijk, nadat hierover, waar nodig, afstemming heeft plaatsgevonden met het OM als leider van het opsporingsonderzoek (art. 132a van het Wetboek van Strafvordering).

Ontwikkelingen

De Wet politieregisters zal medio 2007 worden vervangen door de Wet politiegegevens. De herziening van de Wet politieregisters wordt onder meer ingegeven doordat thans ook andere organisaties dan het OM verantwoordelijk zijn voor de aanpak van verschillende vormen van criminaliteit. Hierdoor is in de loop der jaren een samenloop van bevoegdheden ontstaan. Deze ontwikkeling heeft geleid tot een grotere behoefte aan uitwisseling van politiegegevens die aan de praktijk tegemoet komt. Het wetsvoorstel Wet politiegegevens zal onder andere meer ruimte bieden om met andere publiekrechtelijke toezichthoudende instanties, zoals het college van OPTA, politiegegevens te kunnen uitwisselen. Op het moment van inwerkingtreding van de Wet politiegegevens wordt derhalve een herziening van onderhavig Informatie-uitwisselingsprotocol voorzien.

En komen het navolgende overeen

Artikel 1   Definities en afkortingen

In dit Informatie-uitwisselingprotocol worden de navolgende begrippen met een hoofdletter gebruikt. Onder deze begrippen wordt verstaan:

- 1.1   Bot: een computerprogramma dat zonder nadrukkelijke toestemming van de computergebruiker is geïnstalleerd opdat op een autonome manier commando's kunnen worden uitgevoerd om op afstand (kwaadaardige) handelingen te kunnen uitvoeren op de computer van deze gebruiker.
- 1.2   Botnet: een netwerk van computers die met een Bot zijn geïnfecteerd.
- 1.3   Derden: anderen dan onder de verantwoordelijkheid van het college van OPTA, het KLPD/DNR, het OM en een Zusterorganisatie handelende personen.
- 1.4   Informatie-uitwisselingsprotocol: dit informatie-uitwisselingsprotocol
- 1.5   Malware: ongevraagde schadelijke software zoals spyware, adware, wormen, virussen, Trojaanse paarden en dialers zoals strafbaar krachtens het Wetboek van Strafrecht, dan wel niet is toegestaan door het bij of krachtens de Tw bepaalde.
- 1.6   Onderzoeksinformatie: informatie zoals, trends, ontwikkelingen, modus operandi, strategische beslissingen en Persoonsgegevens die het KLPD/DNR- onder leiding van het OM als het bevoegd gezag - gerechtigd is aan het college van OPTA te verstrekken, alsmede de informatie die het college van OPTA met het oog op de uitvoering van taken in verband met het toezicht op de naleving van de Telecommunicatiewet bevoegd is aan het KLPD/DNR te verstrekken.
- 1.7   KLPD/DNR: het Korps landelijke politiediensten / Dienst Nationale recherche.
- 1.8   OPTA: de Onafhankelijke Post- en Telecommunicatieautoriteit.

- 1.9 Persoonsgegevens: persoonsgegeven in de zin van artikel 1 sub a van de Wet bescherming persoonsgegevens.
- 1.10 Zusterorganisatie: (inter)nationale zusterorganisaties van het college van OPTA en/of het KLPD/DNR die wettelijk zijn belast met het toezicht op de naleving, dan wel de opsporing en vervolging van de verspreiding van Malware via een openbare elektronische communicatiedienst en/of een openbaar elektronische communicatienetwerk.

Artikel 2   Onderwerp

- 2.1 Dit Informatie-uitwisselingsprotocol legt de afspraken vast tussen het college van OPTA en het KLPD/DNR inzake de uitwisseling van Onderzoeksinformatie tussen beide organisaties welke plaatsvindt met het oog op een efficiënte en een gecoördineerde aanpak van de verspreiding van Malware op grond van de Tw en het Wetboek van Strafrecht.
- 2.2 Voor zover noodzakelijk voor de aanpak van de verspreiding van Malware welke in strijd is met het bij of krachtens de Tw bepaalde, voorziet dit Informatie-uitwisselingsprotocol in de voorwaarden waaronder het college van OPTA Onderzoeksinformatie op grond van artikel 24 van de Wet OPTA en de Wet bescherming persoonsgegevens aan het KLPD/DNR verstrekt.
- 2.3 Voor zover noodzakelijk voor de aanpak van de verspreiding van Malware welke strafbaar is gesteld in het Wetboek van Strafrecht, voorziet dit Informatie-uitwisselingsprotocol in de voorwaarden waaronder het KLPD/DNR Onderzoeksinformatie – daaronder begrepen Persoonsgegevens waarvan verstrekking plaatsvindt op grond van artikel 30 van de Wpolr - aan het college van OPTA verstrekt.
- 2.4 Onderzoeksinformatie wordt tussen het college van OPTA en het KLPD/DNR uitgewisseld, voor zover dit noodzakelijk is in het belang van en ten behoeve van de aan ieder der organisaties opgedragen taak.
- 2.5 Het uitwisselen van Onderzoeksinformatie wordt in ieder geval mogelijk geacht indien hiermee de volgende doeleinden worden gediend:
  - a) het ontwikkelen van kennis en expertise op het gebied van verspreiding van Malware;
  - b) verdieping van de bestaande kennis en expertise op het gebied van verspreiding van Malware;
  - c) het versterken van de informatiepositie op het gebied van de verspreiding en de aanpak van Malware;
  - d) het reduceren van het aantal installaties van Malware in en vanuit Nederland;
  - e) het versterken van de wederzijdse informatieposities door het uitwisselen van informatie met betrekking tot malware die de respectievelijke organisaties bij de uitvoering van hun taken vergaren
  - f) het gebruik van Onderzoeksinformatie afkomstig van OPTA in een strafrechtelijk onderzoek;
  - g) het gebruik van Onderzoeksinformatie afkomstig van het KLPD/DNR in een bestuursrechtelijk onderzoek;
  - h) het beperken van economische schade.

Artikel 3 Voorwaarden voor informatie-uitwisseling

- 3.1 Het college van OPTA en het KLPD/DNR gebruiken de verkregen Onderzoeksinformatie enkel en alleen voor de doeleinden zoals omschreven in artikel 2.4 en 2.5.
- 3.2 In het geval de Onderzoeksinformatie die door het KLPD/DNR of het college van OPTA wordt verstrekt Persoonsgegevens omvat, worden de volgende onderwerpen schriftelijk in de informatieverstrekking opgenomen:
  - a) Een concrete omschrijving van de feiten en de omstandigheden van het geval.
  - b) De reden waarom het belang van de verstrekking van de Persoonsgegevens gezien de feiten en omstandigheden opweegt tegen de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene.
  - c) De reden waarom de benodigde Persoonsgegevens niet op een andere voor de betrokkene minder ingrijpende wijze kan worden verkregen.
- 3.3 Het KLPD/DNR zorgt voor toestemming van het OM als leider van het opsporingsonderzoek, alvorens Onderzoeksinformatie aan het college van OPTA wordt verstrekt.
- 3.4 Het college van OPTA en het KLPD/DNR staan in voor strikte vertrouwelijkheid van de verkregen informatie overeenkomstig het bepaalde in artikel 5 van het Informatie-uitwisselingsprotocol.
- 3.5 Het college van OPTA en het KLPD/DNR zijn gerechtigd de verkregen Onderzoeksinformatie ten behoeve van de uitoefening van hun taak met een aan hen gelieerde Zusterorganisatie te delen met in achtneming van het gestelde onder 3.6.
- 3.6 Uitgewisselde Onderzoeksinformatie wordt niet aan Derden verstrekt, behoudens voor zover voor zo'n verstrekking een wettelijke grondslag bestaat.
- 3.7 Voor zover een verzoek om Onderzoeksinformatie Persoonsgegevens omvat, geschiedt dit schriftelijk.
- 3.8 Een verzoek om Onderzoeksinformatie wordt gedaan door, dan wel gericht aan de (plaatsvervangend) sectorleider Integriteitstoezicht en Post van OPTA, respectievelijk de teamleider van het Team High Tech Crime van het KLPD/DNR.

Artikel 4 Behandeling bij samenlopende bevoegdheden

- 4.1 Het college van OPTA en het KLPD/DNR zijn beide bevoegd om op te treden tegen de verspreiding van Malware. Gezien de door het KLPD/DNR gestelde prioriteiten ten aanzien van de aanpak van de verspreiding van Malware, zal het KLPD/DNR zich met name richten op opsporing en vervolging van zware en georganiseerde criminaliteit op nationaal en internationaal niveau waaronder de verspreiding van Malware via Botnets. Gelet op de bevoegdheid van het college van OPTA richt zij zich bij de aanpak van de verspreiding van Malware met name op handhavingacties ten behoeve van de bescherming van de consument die gebruik maakt van een openbare elektronische communicatiedienst.
- 4.2 Onderzoeksinformatie in een zaak met betrekking tot de aanpak van Malware die niet (verder) door het KLPD/DNR of het college van OPTA wordt opgepakt, wordt, voor zover wenselijk

naar het oordeel van de desbetreffende partij, ter kennisgeving aan de andere partij doorgegeven.

Artikel 5   *Geheimhouding en beveiliging*

- 5.1   Het college van OPTA en het KLPD/DNR nemen strikte vertrouwelijkheid in acht over elkaars organisatie, de ontvangen Persoonsgegevens, alsmede over al hetgeen waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat bekendmaking daarvan de belangen van de andere partij kan schaden.
- 5.2   De in artikel 5.1 genoemde verplichting geldt tevens voor ingeschakelde en/of betrokken Zusterorganisaties en Derden.
- 5.3   Het college van OPTA en het KLPD/DNR dragen zorg voor adequate technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen tegen verlies en onbevoegde of onrechtmatige kennisname en gebruik van de verstrekte Onderzoeksinformatie.
- 5.4   Personeel van het college van OPTA en het KLPD/DNR en onder hun verantwoordelijkheid werkzame personen die betrokken zijn bij de uitvoering van de werkzaamheden met betrekking tot de uitvoering van dit Informatie-uitwisselingsprotocol zijn verplicht de door elk der organisaties aangehouden beveiligingsprocedures in acht te nemen.
- 5.5   Het college van OPTA en het KLPD/DNR staan er voor in, dat hun personeel en onder hun verantwoordelijkheid werkzame personen op de hoogte zijn van deze geheimhoudingsverplichting en beveiligingsvoorschriften, deze ook nakomen dan wel in acht nemen.

Artikel 6   *Contactpersonen en overleg*

- 6.1   Het college van OPTA en het KLPD/DNR stellen ieder voor de uitvoering van dit Informatie-uitwisselingsprotocol een contactpersoon aan. De contactpersoon draagt zorg voor gelijkwaardige vervanging in de voorkomende gevallen dat hij de taken met betrekking tot de uitvoering van het Informatie-uitwisselingsprotocol niet kan uitoefenen.
- 6.2   De in artikel 6.1 genoemde contactpersonen hebben tot taak de contacten over de (wijze van) uitvoering van dit Informatie-uitwisselingsprotocol te onderhouden en stellen elkaar tijdig op de hoogte van voorgenomen opsporings- of handhavingsacties in het geval deze naar het oordeel van de partij die actie wenst te ondernemen van invloed kunnen zijn op opsporings- of handhavingsacties van de andere partij.
- 6.3   De contactpersonen hebben ten minste een maandelijks, dan wel zoveel vaker als wenselijk, overleg waarin de in dit Informatie-uitwisselingsprotocol benoemde onderwerpen aan de orde kunnen komen.

Artikel 7   Communicatie

- 7.1 De respectievelijke persvoorlichters van het college van OPTA en het KLPD/DNR stellen elkaar vooraf op de hoogte van uit te brengen persberichten die betrekking hebben op acties die het resultaat zijn van een gecoördineerde aanpak, samenwerking of informatie-uitwisseling tussen beide instanties op basis van dit Informatie-uitwisselingsprotocol. Zij dragen tevens zorg voor afstemming over communicatie in de media over (voorgenomen) strafrechtelijke onderzoeken of handhavingsactiviteiten, handhavings sancties en/of de resultaten van opsporingsactiviteiten die onderwerp zijn van dit Informatie-uitwisselingsprotocol.

Artikel 8   Aanpassingen en wijzigingen

- 8.1 Het Informatie-uitwisselingsprotocol zal halfjaarlijks door betrokken partijen worden geëvalueerd en worden herzien indien de evaluatie uitwijst dat het aanpassing behoeft.
- 8.2 Het Informatie-uitwisselingsprotocol kan slechts worden gewijzigd voor zover beide partijen hiermee schriftelijk instemmen.

Artikel 9   Looptijd en werkingsduur

- 9.1 Het Informatie-uitwisselingsprotocol treedt in werking met ingang van de dag volgend op de publicatie in de Staatscourant en heeft een werkingsduur van twee jaar.
- 9.2 In het geval het Informatie-uitwisselingsprotocol niet schriftelijk tenminste twee maanden voor de vervaldatum door één van de partijen wordt opgezegd, wordt het geacht te zijn verlengd met één jaar onder dezelfde voorwaarden.

Den Haag, 18 september 2007

Het college van de Onafhankelijke Post en
Telecommunicatie Autoriteit,

Het Korps Landelijke Politiediensten /
Dienst Nationale recherche

mr. C.A. Fonteijn, voorzitter

R.P.G. Heuff MSM, diensthoofd